

jeg ved at gjennelese disse Tal dog er bleven noget overrasket ved at se, at der af den extraordinære Bevilling af omtrent 5 Millioner Rb. er i de 5 Aar ikke tilfaldet Flaaden nogen større Del end omtrent $\frac{2}{3}$ Million Rb., thi det er ikke alene ved Hæren, at der kan være Trang til extraordinære Bevillinger. En saadan Trang findes nemlig efter min Overbevisning i endnu langt højere Grad ved Flaaden, og derved tænker jeg ikke blot paa Anstæffelsen af gode, kraftige og tidsvarende Skibe, men ogsaa paa Anstæffelse af Vaaben, og jeg vil da, skjøndt dette Punkt ikke er af stor Betydning, ogsaa nævne Anstæffelsen af Haandvaaben, thi de Haandvaaben, som findes eller i det Mindste for nogle Aar siden fandtes ombord paa vore Skibe, ere mere egnede til at ophænges i det oldnordiske Museum end til at faae Plads paa Marinens Arsenal. Jeg haaber imidlertid, at dette Forhold vil blive forandret. Jeg ønsker, som sagt, at Kærlovens Grundlag maa forblive uroftet, thi det er det bedste Middel til at tilveiebringe en Følelse af, at enhver Mand skal forsvare sit Fædreland; men paa den anden Side ønsker jeg, at det ikke maa blive overfjet, at for en Søfart er dog, naar det kommer til at gjælde, Flaaden det væsentligste Bærn. Stille vi disse to Ting lige overfor hinanden: Kjøbenhavns Befæstning og Flaadens Udvidelse, saa kan der jo ikke være Tale om Nytte af Kjøbenhavns Befæstning, før Flaaden er slaaet; Flaaden er den første Forsvarslinie, Kjøbenhavns Befæstning den anden, og før vi tænke paa den anden, mener jeg, vi maa tænke paa den første. Til disse finansielle Bemærkninger skal jeg indskrænke mig, idet jeg forbeholder mig at udtale mig nærmere, naar Forslaget om Søværnets Ordning foreligger.

Berg: Jeg maa begynde med en Underskyldning til den ærede Forsamling for, at jeg vover at tage Ordet, efterat vi have hørt tre specielt Sagtyndige udtale sig; men i denne Sag som i saa mange andre kan man ikke her i Salen lade Afgjørelsen alene ligge hos de specielt Sagtyndige, thi man kan da ikke være sikker paa at naae et Maal, der er ganske retfærdigt til alle Sider. De hinanden modsatte Anskuelser maa brydes noget i saadanne Spørgsmaal, og det jo mere, jo vigtigere selve Spørgsmaalet er, og vi faae da knap her i denne Sal noget Spørgsmaal frem, som har større Betydning end det, der nu ligger for til Behandling. Enhver af os erkender vistnok den overordentlige Vigtighed af et godt nationalt Forsvar for Fædrelandet. Jeg tror ikke, at der her vil findes en eneste Talsmand for den Tanke, at det bedste Værn for Danmark er intet Værn. Man har stundom hørt denne Tanke fremfat, men jeg oppfatter den som en rene Misforstaaelse, som en patriotisk Sygdom, idet jeg ikke vil benægte, at de, der gjøre sig skyldige i denne Misforstaaelse, ogsaa kunne være patriotiske.

Paa den anden Side er der efter min Opfattelse ude i Samfundet en anden Slags patriotisk Sygelighed, der gaar til den modsatte Yderlighed, og som viser sig deri, at man i den Grad sætter det Formaal, hvorefter der er Tale i det foreliggende Lovforslag, op over og ud over alle andre, som om man, naar blot dette Formaal blev fremmet, kunde give alle andre Statsformaal en god Dag. Man fremstiller Forholdet, som om Bliksket fra flehne Sæbler og Kanoner egentlig var den rette Lysning for Folket paa dets Bane fremad; dette kalder jeg en patriotisk Sygelighed, som visselig ogsaa har sine store Aalempen. Jeg tror nu, at vi ved Behandlingen af denne vigtige Sag maa se, at komme disse Sker til begge Sider forbi. Jeg har den Tro, at skal vort Fædreland frelles, saa maa Folket i enhver Henseende gaa fremad, men dertil hører ikke blot, at det lærer at bruge Haanden, men ogsaa, at det lærer at bruge Nanden, og jeg spøier til, at der behøves ikke blot Fremskridt paa Nandens Omraade, men ogsaa paa andre materielle Omraader end det, hvorefter der her er Tale. Altsaa Opgaven er alsidige Formaalets Fremme, for at Folket skal føres fremad og derved vinde den Agtelse uadadtil, som er det bedste Værn for en lille Stat, der siger: „Vi ville være neutrale“, og bedre Værn end nogle flere eller færre Regimentter. Men er nu dette sandt, saa tror jeg, at man ved Behandlingen af denne Sag ikke maa stille sig for ensidig paa selve Forsvarsvæsenets Standpunkt og sige: „Hvilke Midler ere nu de bedste, for at Formaalet paa dette Omraade kan naas saa godt som muligt“, men man maa som Folkerepresentant spørge: „Hvilke pekuniære Kræfter kunne vi raade over til dette Formaalets Fremme uden at tilfidesætte og fortrædige andre Formaal, der ere ligesaa vigtige og betydningfulde som dette for Hovedopgaven: Landets Selvtændighed og Fremgang“. Naar vi have Præstefagen for, saa komme Præsterne og sige: Dette er den allervigtigste Sag, og der kan naturligvis ikke være Tale om at føre Fienden ind i Statskassen, afknappe paa Lønningerne og ned sætte Pensionerne. Komme vi til Undervisningsfagen, saa møde Lærerne med den samme Tale; komme vi til den lærde Undervisning, saa møde vi Professorerne paa samme Maade, og komme vi til de militære Sager, saa høre vi de Militære tale netop i samme Retning. Hvorledes skulle vi da her faae det rette Facit ud, naar vi ikke stille os paa et upartiisk, alsidigt, fædrelandst Standpunkt, og — for nu at tage det rent pekuniært — sige: Hvor meget tør vi drage ud af Folkets Lomme og ind i den fælles Kasse, Statskassen, saaledes at Folket desuagtet ikke blot kan faae det daglige Brød i al Lærlighed for sit Slid, men ogsaa saaledes, at man saar Noget tilovers til at kunne hjælpe sig selv og sine Børn fremad i aandelig Henseende? Derefter komme vi til det næste Spørgsmaal. Hvorledes skulle vi fordele denne Kasses Indhold